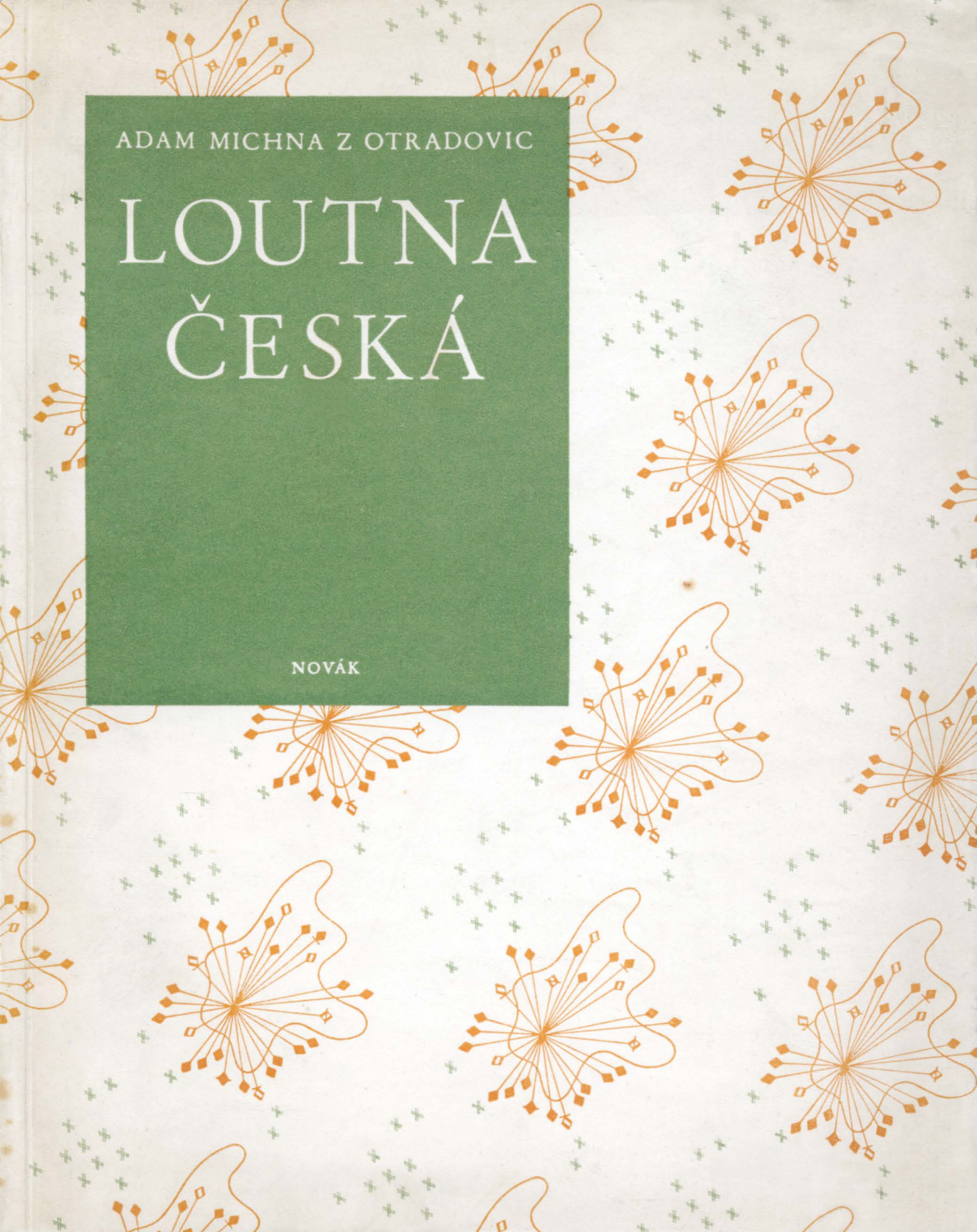

ADAM MICHNA Z OTRADOVIC

LOUTNA ČESKÁ

NOVÁK

ADAMA MICHNY Z OTRADOVIC LOUTNA ČESKÁ

LOUTNA ČESKÁ

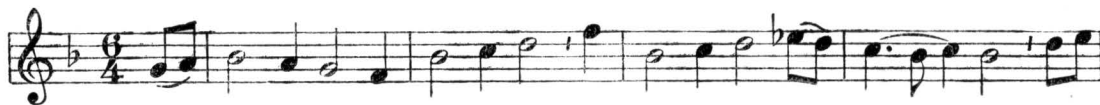
v svátek, v pátek, v kostele, při stole jak se líbí v každou
chvíli, radostně, žalostně, spasitelně znící, složená a vydaná od
Adama Michny z Otradovic Jindřicho Hradeckého L. P. 1653.

Znovu vydaná Františkem Novákem v Praze Léta Páně 1943.

Církevní hudba stol. XVII. vyjadřuje svou mohutností a leskem vůdčí myšlenku baroka. Mohutnosti nabývá skladba rozšířením obyčejného čtyřhlasu na sbor pěti až osmihlasý, lesk pak jí dodávají vedle doprovodu smyčcových nástrojů pozouny a trubky. Samozřejmě, že k provedení takových skladeb bylo třeba rozšířiti počet účinkujících pěvců a hudebníků, což bylo ovšem možné jen ve větších městech, kdežto pro venkov byly takové skladby nedostupné. To patrně uznal i Adam Michna, varhaník jindřichobradecký, pokud sám psal skladby takového stylu monumentálního, a proto vydal r. 1647 svoji Maryánskou Muzyku, aby její »melodye . . . také v nejsprostějších městečkách od sprostných kantorův spívati a užívati se mohly«. V další sbírce písní, kterou vydal r. 1661 pod názvem »Svatoroční Muzyka«, praví v dedikaci: »Jednou byl jsem před kolika léty . . . Lautnu Maryánskou zavěsil . . .« Že touto »Loutnou« nemíni »Muziku Mariánskou«, bylo teprve dokázáno nálezem díla, nesoucího skutečně název »Lautna« a věnovaného Panně Marii, které tu v novém písmu přetiskujeme.

Emilián Trola.

1. PŘEDMLUVA

1. Kdo by tě chváli - ti zadal, Ma - ri - a, Ma - tko Bo - ží, ten
2. Puntík tvé chvály jediný všechny zpěvy zarazí, tvá
3. Však nelze předce mlčeti, loutnu mou беру v ruce, ne-
4. Loutna sprostná, však důvěrná, přijmiž ji mile k sobě, lou-
5. Ty nebeský dvůr spravuješ, jsi přední dvořenínka, s tvým
6. Jsi kněžna, jsi královna, máš fraucimorů dosti, žá-
7. Ženichovi i nevěstě tuto mou loutnu vzdávám, a-
8. Anno, starosto všem milá, prostředkuj v mém mínění, u-
9. A tak já začnu zpívati a na mou loutnu hráti, hled'
10. Má se začíná muzika, panicové a panny, zpí-

by ne-mo - žné - ho žádal ou - časný bý - ti zbo - ží.

nejmenší dobrodiní, vši muziku porazí.
dá mně láska mlčeti, žene mne k zpěvu prudce.
tna Synu tvému věrná, ji připisuji tobě.
Synem v nebi panuješ, jsi paní, jsi hraběnka.
dná však tobě v tom rovná jest pro hojnost milosti.
by znila v Sion městě s ní se všecek oddávám.
čiň, tvá dcera přemilá, ať svou milost nezmění.
si mne následovati a k loutně husle bráti.
vejte, hrejte, muzika jest dcery svaté Anny.

2. POVOLÁNÍ DUCHOVNÍ NEVĚSTY *Dialogus*

1. Byly tři ně - kdy bohy - ně, se se - šly v jedné ho - di - ně,
2. Ted' stojí z nebe mládenec, má zlaté jablko, má věnec,
- Anděl* 3. Dí on: »Zprávu dej, Adame, od tebe, otče, žádáme,
- Adam* 4. Dal mně Bůh Evu manželku, tu bych rád dal za milenku,
- Anděl* 5. V cestu Evu nevyházím, jiná jest, k níž já přicházím,
- Adam* 6. Sem Sáro, Judit přemilá, sem Rebeko roztomilá,
- Anděl* 7. Ach, mejlíš se, ó Adame, těm zlaté jablko nedáme,
- Adam* 8. Ej, ted' Esther přívětivá, královna vždy milostivá,
- Anděl* 9. Aniž ta žena obstojí, mé jablko o ni nestojí,
10. Aby se křivda nestala, svět křičí, aby povstala,
- Adam* 11. Zuzana jestiť přichází, jenž jako slunce vychází,
- Anděl* 12. Ach, příliš byla jest pěkná, odtud i přišla nepěkná
13. Může být boží nevěsta překrásná v tváři, nevěsta
14. Anno, tehdy pozůstáváš, k naději srdce dodáváš,
- Anna* 15. Jsem již mnohým věkem sešlá, krása všecka již odešla,
16. Panenka nevěstou Boží, má býti hojného zboží
- Anděl* 17. Na tobě, Anno, přestanu, odtud jinam nepovstanu:
18. Neodpírej, šťastná matko, vezmi zlaté sobě jablko:

měla jablko nej - pěk-něj-ší z nich vzí - ti ta nej - krásněj - ší.

v němž Boha na svět přináší, lidé do nebe přenáší.
zdalíž k tomu zasnoubení jest v světě která, neb není?«
kdyby to zas navrátila, co jest svým pádem ztratila.
uvedla Eva neštěstí, k mému jablku nemá štěstí.
jedna z vás jablko dostane, tak naše hádka přestane.
Judita mne zastrašila, s krví ruku obarvila.
onať jest lid svůj hájila, před zkažením obhájila.
za Amanu neprosila, od smrti nevyprosila.
která by všechny slyšela, žádného neoslyšela.
její tvář jako růžička, jako lilium dušička.
od ni dvouch starcův horlivost, pohoršitedlná horlivost.
však, aby k lásce čistotné popouzela srdce ctnostné.
dostav se sem, ctná matrono, mé této svatby patrono.
jsem manželka ctná, panenka má býti bohů milenka.
podle těla, podle duši, kterou žádný hřích neruší.
tvá dcera všechno napraví, tak dí Bůh, tak nebe praví.
a porod' nám světa perlu, již panskou dá nebe berlu!

3. MATKY BOŽÍ SLAVNÁ NADÁNÍ

1. { Ó vinšo - va - ná ho - di - no, mi - lé o - ka - mže - ní,
ó přeradostná novino, libé vysvědčení,
2. { Povězte nám, kdo jest tato, jenž světu vychází,
ej, blýští se jako zlato, a k nám všem přichází,
3. { Tať jest pravidlo pěknosti, krása všeho světa,
jest zrcadlo nevinnosti, bez který sic veta,
4. { Neb její všecko mínění jest plno milosti,
též její všecko činění jest Božské hojnosti,
5. { Jinší při ní obyčeje nejsou leč šlechtní,
jejího křtalt obličeje jest jako máj květný,
6. { Jest neposkvrněná, země bez trní, bodláků,
jest vlastně čistoty plémě, jest pokrm bez láku,
7. { Již se světa toho koule točila k západu,
hnila, jako která kdoule, pospíchala k pádu,
8. { Toto panenské poledne nechce se tajiti,
jak v noci také i ve dne chce ke všem přijíti,
9. { Ó blejskající kamínku, karbuňkule řečený,
když o tobě mívám zmínku, bývám osvícený,
10. { Ty chráme, velebností Božskou naplněný,
ó zámku, panenskou ctností z všech stran ozdobený,
11. { Ej, teď všickni pospíchejte, brána teď milosti,
sem bez odkladu chvátejte, vás chce mít za hosti,

již jest den jednou přišel, a jednou světu vyšel všecko osvíce - ní.

jako jitřní záře jest jasnost její tváře, k níž slunce dochází.

jest všech panen koruna, mé loutny hlavní struna, jest všech svatých teta.

ze všech jest vyvolena, za příbytek zvolena, nejvyšší Moudrosti.

v nebeský apatyce zbarveny její líce, oči dnové letní.

jest zavřená zahrada, vydává rajská jablka, slunce bez oblaků.

měla všecko obcerstvit Maria i obnovit, dle Božského řádu.

odtud to světlo svítí všem, a všechny chce míti, a sebou spojití.

svěť, dcerko milá, matko Krista přemilá, dome posvěcený.

kdo zde milost nehledal skrz tebe, nevyhledal, ted' Bůh neskončený.

lačným chleba podává, žíznivým nápoj dává matička milosti.

4. SVATEBNÍ PRSTÝNEK

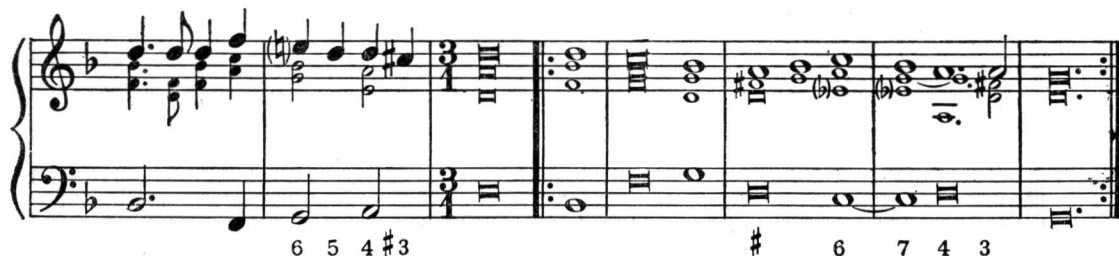
1. Kleo - patra, hr - dá žena, své-mu miláčko - vi, od lásky v tom pře-
2. Perlička nepřelacena, jest ctnost poníženost, vyvolních drahá
3. Ó poníženost kamínku, diamante jasný: ó poníženost
4. Poníženost, ó perličko, vítej na stokráte, syna Božího
5. Chýlilo se všechno k pádu, tys byla podpora, že Boha nechal
6. Adam chtěl chválu nabýti s svou milou Evičkou, však oba byli
7. On Šalomoun král nad králi divně jest mudroval: odtud se jemu
8. Dej se jednou oblomiti, duše zatvrdilá, chceš-li v nebi část-
9. Jmenujeme se křesťané, s tím se honosíme: požehnání se
10. Zuve nás ranní zvonění, v povětří ptáčkové, všelijaké hud-
11. Zdráva bud' paní Betlémská, hrabinko Lauretská, královno Jeru-
12. Tak, tak tebe pozdravují tvoji milovníci, z tvé milosti se

možena Ve - nuší, ptáčko - vi dra - hou pe - rlu jest při - pi - la.

cena jest i vyvýšenost, přemoženás, Kleopatru.
prstýnku, svazečku přešťastný: bez tebe ctnost a není ctnost.
Rodičko, vítej tisíckrát, skrz tebe jest Bůh bratr náš.
svět v zadu, měl býti potvora: ty jsi všecko napravila.
zabiti, tatíček s matičkou, poníženost jim scházela.
vysmáli, neb byl přemudroval, neměl doma poníženost.
ku míti, nech hříšného díla a vzdej se Boží matičce.
nestane: rodičku musíme s synem Kristem ctít Marii.
by znění, na kruchtách žáčkové, abychom Panně zpívali.
zalemská, kněžno Nazaretská, bud' pozdravená na věky.
raduj ubozí hříšníci, neopouštěj, Matko, děti.

5. PANENSKÁ LÁSKA

1. Sem všickni lidé přístup - te, vy, mé po - tě - še - ní, aniž o-
2. Nikoliv se zavozuje, jenž mně se oddává, skutek mou-
3. Snad vás milé zamžikání líbě přivábuje, černých o-
4. Kdo šlechtnost, kdo zdvořilost panen si vinšuje, svět ji ne-
5. Ó fraucimor urozený, Syna mého tobě namlouvám,
6. Ve všech pravích zkušeného doktora žádáte, ej, i ted'
7. Mistra díla kunštovného jestli milujete, mého sy-
8. V rytířském běhu sběhlého chcete kavalíra, máte Kri-
9. Mnozí v světě urození fendryši, hejtmané, byli by

de mne od-stupte, od svě - ta zděše - ni, jestli mne tak mi-lu-je-

drý povozuje, jenž mne sobě vzdává, ó vy šlechtní mláden-
čiček skákání mocně roznícuje, snad i kadeře i vlá-
dá, rozpustilost všecka v něm panuje, vlastní chloubu nenávi-
jenž jest splozený ze mně, vem ho sobě, nepřehlídne jej milu-
vinšovaného Syna mého máte, snad i uzdravitedlné-
na rozkošného i v tom nabudete, zlatem všecko ozdobu-
sta zmužilého: při němž velká víra, při němž se síla nachá-
s koně sražení, kdybys, Kriste Pane, nebyl přiskočil k pomo-

te, jak já vás mi - lu - ji, k věrný lá - sce svo-lu - je - te, v nížt

ci, hledáte kvítí: já, panna, k vašemu věnci chci
sky s zlatem otočený, vaše zejskávají lásky, lá-
dím, však pravdu mluvití musím, žádným nezávidím, chtíc
je, právě jest vybraný ze všech, a v nebi králuje pán
ho lékaře hledati: Syna mého v tom šťastného při
je, s perlami zachází: pěkný obrázky maluje, v něm
zí, pekla se nebojí, jako lev k boji vychází, před
ci a ruku nepodal, chránil si je ve dne v noci, jenž

já nechybují. To - to zkusil, jehož mi - lá jsem vždycky rodičkou by-la.

přístupu míti. Já jsem ta běloučká růže, kterou každý trhat může.
skou přemožení. Má krása Boha ranila, jemu jsem se zalíbila.
mou cti černiti. Všecko v sobě obsahuji, šťastni jsou, jenž mne milují.
nad všemi pány. Jemu se klání svět, peklo, kdyby se pak všecko vzteklo.
mně nalézáte. Vtip, umělost vynešena, moudrost jest v něm vyvýšena.
se vše nachází. I věčného kvítí máje, i šípky křtaltuje ráje.
světem obstojí. Neutíkal, svědčí rány, roztřískal pekelné brány.
jich svět byl prodal. A to pro mé přimlouvání ráčils činit smilování.

6. ŽEHNÁNÍ S SVĚTEM

1. Ach, jak ve mně sr - dce ho - ří,	ach, sotva že jen ne - sho - ří,
2. Ej, ted' hojnost stojí kvítí,	chtíc bezděk mou lásku míti,
3. Nelíbí mi žádný člověk,	byť byl krásný jakkolivěk,
4. Ach člověče, nechej světa,	sic bude po tobě veta,
5. Milujme urozeného,	od věčnosti splozeného,
6. Z Judstva poselství přichází,	od ctné matrony pochází,
7. Mám-li se dát vymalovat,	ach, kdož mne bude malovat?
8. Majdaleno, propůjč radu,	však si z milujících řádu,
9. Již, již jsem se probudila,	a smysly své jsem vzbudila,
10. Ten, který pro mne umíral,	ten dveře k lásce otvíral.

láska mne na svět splodi - la, láska se se mnou zrodi - la.

však se na mne směje darmo,
trváť on, jenž brzo zhyne?
láska Boží trvá stále,
Syna Boha jediného,
přináší kontrfekt mého
Kdež jest ten penžlík? Kde barva?
mámliž kadeřavit vlásky?
již vím, již vím, co činiti,
K tomu pospíchám srdečně,

jiný kvítek bije jarmo.
jehož i smrt kvapně svine?
mimo ni jest vše nestalé.
v kráse, ctnosti předivného,
miláčka roztomilého.
neobstojím, z hlíny larva.
abych Boží došla lásky:
již vím, co Bůh můj chce míti:
jemu živa budu věčně:

Život můj jest mi - lo - vá - ní, i má smrt jest mi - lo - vá - ní.

Ach miluji, ach miluji: můj Ježíši, tě miluji!

Protož i nám měří láska, v Ježíši jest její částka.

Miluj Boha bez přestání, v něm tvé stále mívej stání.

jenž srdce lidské raniti můž, i sobě podmaniti.

Veroniko, k milování přijímám tvé milé zvaní.

Mámlíž Bohu zasnoubena býti, já z bláta splozená?

Marnost tato neobstojí, ten milý o ni nestojí.

Marný světe, měj se dobře, s tebou trvat jest mé hoře.

Ó přešťastné milování, ach, přerozkošné kochání!

10. SVATEBNÍ VĚNEČEK

1. Po-sy-pte mne kvítkami z růží a li - li - um,	o-blo-žte mne kytká-
2. Ó bolest s veselosti v mém srdci smíšená,	trápíš a těšíš do-
3. Labuť jsem vyvolila k mé loutny muzice,	aniž nejsem spoždi-
4. Mějme věnce k veselí, láska podej kvítí,	bud'me při tom vese-
5. Dominicus otvírá zahrádku přemilou,	Norbertus nezaví-
6. Venuše poražena jest svým myslivečkem,	moc její vyraže-
7. František v sněhu leže, lilium obílil,	v trni Benedikt vě-
8. Zbiti jsou nepřátelé, panenky, zpívejte,	andělé jsou přáte-

mi, spoj - te con - va - li - um, mé srdce vmdlobě le - ží, to žá - dá lé -

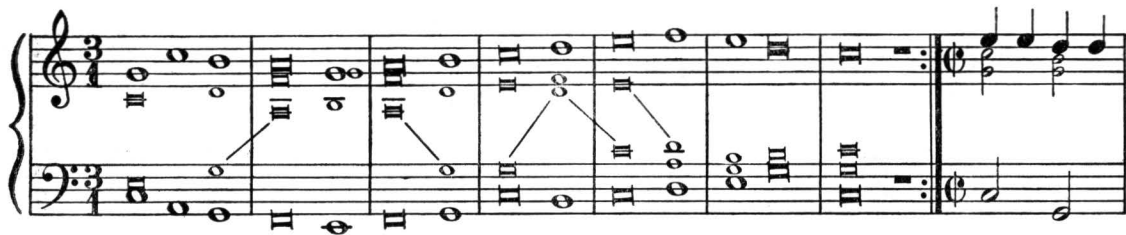
sti, ač nejsem zděšena, v sladkém zpívám trápení, labuť milu -
lá k té její písničce. Barva její i hlásek k mé svatbě se
lí, ty mne budeš míti, jiných všech se vzdaluji: svítězí hlas,
rá louku k svatbě milou, Ignatius i háje přeje k mému
na s krvavým střelečkem, s vítězstvím o vítězství naše věnce
ze, růži jest ozdobil, k mému věnci kvítkové tito budou
lé, věnečkem zahrejte, k svatbě směle přistupte, již ženich vy -

7. DUCHOVNÍ SVATEBNÍ LÁZEŇ *Díl první*

1. {	Již jest lá - zeň za - to - pe - na, ó li - dé, pospěš - te,
nejní-li mysl stopena, jiné vše zavěšte:	Však jste dosti
2. {	Cožkoliv jest nečistého, k svatbě se nehodí.
Hosta žádám umytého, sice se vyhodí:	Hříchem jestli
3. {	Sám můj Syn do lázně kráčí, až všecek jest bílý,
mýt se vlastní krví ráčí, ten ženich přemilý:	Odtud já ne-
4. {	Na jednom prstu zavěsil Bůh nebe, zem, moře.
Že se sám Jidáš oběsil, nad nim větší hoře:	I vás hříšné
5. {	V posledním tažení ležel ukrutně zraněný.
Již duch na onen svět běžel, bolestmi ztrýzněný:	Žíznil po kr-
6. {	Pročež, ó slzy padejte, po lících v hojnosti.
Žízlivému nápoj dejte dle vaší možnosti:	Srdce hoří,
7. {	Ach, mé srdce, tvrdá skálo, ach, jednou lámej se!
Dosti jsi již v zlosti stálo: jednou vylívej se!	Této lázně

pošpinění, čistého ou-du vás není pro tak těžké pro - vi - ně - ní.

zapácháte, ke mně se nedomakáte, hroznou nelibku spácháte.

jsem vzdálena, při mně jest i Magdalena, nikdy od nás oddělena.

lidi mívá a pracněji vaše smývá hříchy a nad nimi vzývá.

ve pouštění, nebylo nic k uhašení, nic nebylo k potěšení.

je polejte, v krvi, tu nepomáhejte, pokropte je, ach, je smejte!

jsi příčina, dej tvé slzy místo vína, na tě tvá naříká vina!

vystydnouti, uprostřed ohně vadnouti, z lásky míní roz-pad-nou - ti.

Ježíš plamen, když mne tvrdý láme kámen, zazpívala bych já amen!

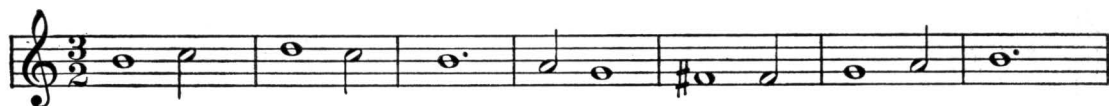
rozněcuje, sám sebe tak obživuje, tak mne k lásce podpaluje.

byl lítostí, odkud teklo pláče dosti, měl oheň, vody v hojnosti.

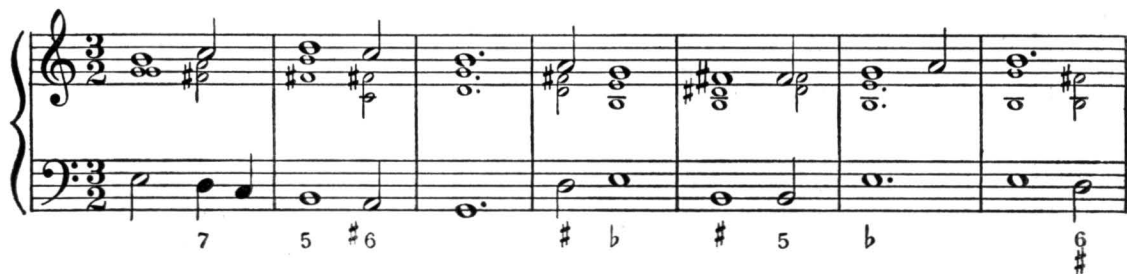
ušpiněna, od hříchu všecka zprzněna, a před Bohem zavržena.

čící schovám, tak se tam dlouho zachovám, až se milosti dochovám.

8. DUŠÍ VĚNO *Díl první*

1. { Povstaň, sr - dce mi - lu - jí - cí, že - ni - cha vy-
Zní trouba tě volající, k jeho svatbě
2. { Sem přistupte urození, a vaše vě-
od šlechtnosti splození, na marnost víc
3. { Tuto halži jsem strojiti počal dle ot-
Utužil jsem shotoviti k vaší budou-
4. { Chudým býti dobrovolně a po kříži
jest kráčetí velmi volně a po nebi
5. { Po zboží jest-li dychtíte, v nebi se to
jest-li světem pohoříte, vstříc vám ono
6. { Ó ctnost, andělská čistoto, saphyre ro-
panenské krásy jistoto, lilium vše-

pro - vá - zej.

vycházej:

no spatřte,

nepatřte:

ce vůli:

cí zvůli.

choditi,

dychtiti:

nachází,

vychází:

ztomilý,

čko bílý:

O půl - no - ci on vy - chá - zí a jde na-

Zlatý řetěz přijímejte, mých rukou

Při ni jsem se potil mnoho, za třicet

tu cestu jsem já přeměřil a vás vše-

Vездеjší zlato jest bláto, chotě má,

komuž tě mám přirovnati, drahý Kar-

pro - ti to - bě, s prázdnou ru - kou ne-

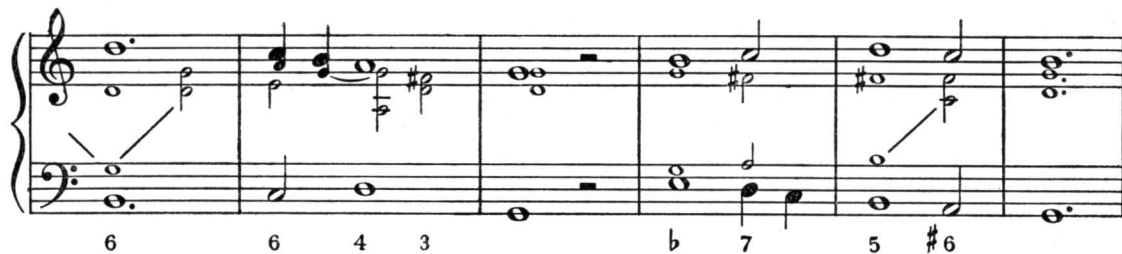
drahé dílo, s světem víc spolků

a tři léta, ach, což jsem natr-

cky předcházel, a tak váš život

je nehledej, pošplíchá tě hlí-

mele kvítku, nemůž se s tebou

při - chá - zí, vě - nem tě lou - dí k so - bě.

nemějte, sic nebude mně milo.

pěl toho od ukrutného světa.

vyměřil, když jsem od vás odcházel.

na tato, jiný poklad vyhledej.

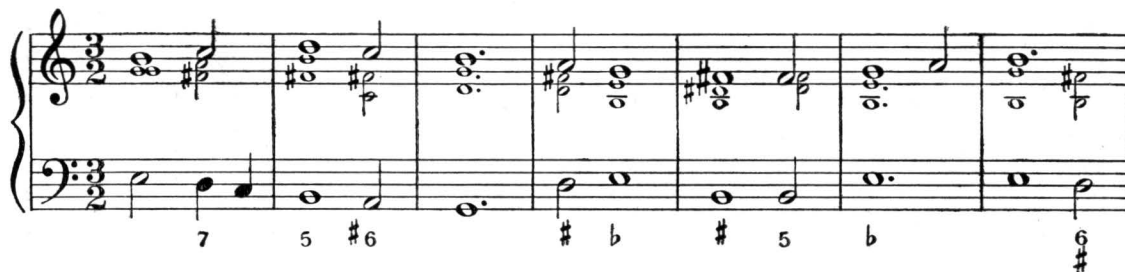
srovnati svět ten, ó rajský štípku!

8. DUŠÍ VĚNO *Díl druhý*

1. { Te - re - za to u - vá - ži - la a mně své sr-
do něž ten kvítek vsadila, a taky jej
2. { Tvé lůžko jest spořádáno, roztomilá
tvrdé se zdá a podané nepokoji,
3. { Když tě sen bude trápiti tak, že sotva
nezoufej, nemůž strápiti, ty v mé ochra-
4. { Lůžko kvítím posypané, ej, jak rozko-
odtud barva, vůň povstane: odtud ráj, máj
5. { Tvé roucho má být šlechtnost, sice hostem
ctnost tvůj habit, nešlechtnost ať jest pryč, sic
6. { Mnoho se nyní přikrývá, co sice špi-
tak se had, drak v díře skrývá, tak mnoho o-

dce da - la.
mne vzdala: Kdybych ne - byl stvo-řil ne - be, ny - ní bych
panenko,
milenko: však aby v něm se složily, mnohé pan-
obstojíš,
ně stojíš: Pomine noc, jitro výjde, poznáš, co
šně kvetne,
vykvetne: V tom ráji, máji panenky tvé, Tere-
nebudeš,
mne zbudeš: ať svět pejchu provozuje, nezávi-
navého,
havného: však se někdy všechno zjeví, v pokání

já je stvo - řil, a to, Te - re zo,

ny přispíší,

v lepším mne nepo-

kříž přináší,

po mračnu sluné-

zo, se pasou,

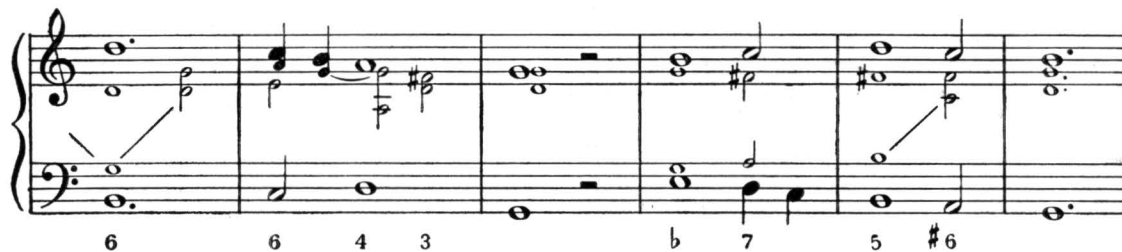
na tvých lukách mé

děj mu zlata,

ať své milé za-

duše trvej.

I tvé slzy se

pro te - be: a tak bych já ti dvo - řil.

ložily: ty k tvej správě zapiši.

čko přijde, kříž do nebe přenáší.

milenky k věčnosti se vypasou.

vozuje a vykydne do bláta.

vyjeví, do smrti v nich vytrvej!

9. ANDĚLSKÉ PŘÁTELSTVÍ

1. Ne - be - ští ka - va - le - ro - vé, vin - šuj - te ště-
2. Hrnou se do nebeského paláce ho-
3. Ó Míchale, můj rytíři, meč již vytá-
4. Před tebou ať peklo běží, jeho lámej brá-
5. A tak se ke mně dostane, choti má mi-
6. Tak za mne se teď přimlouval můj ženich mi-
7. Když můj milý měl vyjít od Otce své-
8. Když já budu umírat: tu poštu při-
9. Tobíáš zraku drahého pozbyl v staro-
10. Častěji mne omámily těla krmí-
11. Andělé, mojí vůdcové, ruce podej-

stí, vy jste mé svatby družbové, ved' - te z ne - ště-

sti, jest z pokolení lidského milenek do-
hni, ó věrných duší vartýři, tě nevyhá-
ny, ať Luciper sražen leží od mé Božské rá-
lá, nic proti ni nepovstane hříšného dí-
lý, k mé pomoci vás namlouval, pažata bí-
ho, a na tento svět přijíti dle těla mé-
nes, když budu oči svíratí, mne k Bohu vy-
sti, lékaře dostal zběhlého s velkou rado-
čky, mne poddanú stále měly tvé, světe, hří-
te, nebeské svatby družbové, mne Krista dej-

stí, ne - vě - stu mou, vám se svě - ří, mně a vám se o-

stí, musí pozadu zůstat, světa pro to i
ní žádná z tvé moci zchytralost: v tobě jest obra-
ny, ať se tělo nevypíná, podej mu žluč mí-
la, ty jí stále buď při boku, popřej jí tvého
lí, tak vás jmenuji, andělé, k vám volám, ó ar-
ho, tu převeselou novinu, aby lid svou se-
nes, ujist' mne, že mne miluje ten, jenž na nebi
stí, oči mé jsou zaslepené, marnosti lepem
čky, ach, strážce můj, žluč podávej, mne metlám, bičům
te, s kterým bych se radovala, a na věky hodo-

na svě-ří, ved' - te ji an - dě - lé ke mně, archan - dě - lé.

zoufati, již mu s pytlek dali, místo jej mne vzali.
na, stálost; ved' milou mou ke mně, přej hostinu ve mně.
sto vína, skrz jeho šibalství, pokutuj nedbalství.
poskoku, ten ať jest tvůj tanec, zhyne pekla kanec.
chandělé, slyšte mé žádosti, čiňte mně zadosti.
třel vinu, Gabriel zvěstoval, člověk se radoval.
kraluje, ó postmistře, pane, nezapomeň na mne.
zlepené, budiž Raf (a)eli k mému zdraví smělý.
oddávej, tak bujnost mou splatím, dluh všecek zaplatím.
vala v nebeském paláce, k té pomozte lásce.

12. DOMÁCÍ VOJNA MEZI DUŠÍ A TĚLEM

1. Kdež po-spí - cháš, hříšné tě - lo, zdaližs konce ne - vi - dělo,
2. Pozdě bude rokovati, v onem světě bojovati,
3. Tebe Pán Bůh a mne stvořil, tebe jest on mně připojil,
4. Jest-li nechceš se mnou státi a boje světa vystáti,
5. Jak bychom na kluzkém místě stáli oba, vidíš jistě,
6. Měří na nás nepřátelé, není věrného přítele,
7. Troja jest již vyhořela, sláva její jest shořela,
8. Do něhož, když se dostanem, zdaliž se smluvíme s pánem,
9. Hrob poslední jest hospoda, nevyplatí se ta škoda,
10. Tělo v oudech subtilnický, jenž tebe šetří panicky,
11. Balšánová zejtra vůně pomine, však těžce stůně
12. Jak jest se člověk narodil, hned jest spolu smrt porodil,
13. Vyhazuje se z zahrady, že se světa nebál zrady,
14. A nikdy se nedopeče, bojme se té pekla pece,
15. Protož slyš mne, tovaryši, abychom v nebeské říši
16. Na tobě všechno záleží, co i mně činit náleží,
17. Šlechetně spolu kráčeje, srozumění svaté mějme,

těch u-bo-hých du - ši - ček, těch povolných dru - ži - ček.

poslouchej, co já pravím, všechno krátce vypovím.

máme jemu sloužiti, nebesa vysloužiti.

jdi, kam se tobě líbí, jsi mně všecek nemilý.

každá hodina mine, všechno pomalu hyne.

brousí se střely, meče, o tom nemáme péče.

neskončuje se peklo, by se pak i vzteklo.

by podal, ruku Boží, a nám své popřál zboží.

zdvořilost neomluví, výmluvnost nevymluví.

snad po tobě šlapati hned budou sedlský paty.

namazaná dívčice, tím smrdět bude více.

odtud vandruje Vítek, sprchává jako kvítek.

váže se v malý snopček, peče se tento skopček.

jenž na věky pálení bude tě, mne škvařiti.

oba byli společně, radující se věčně.

držme se Božské vůle, nechejme marné zvůle.

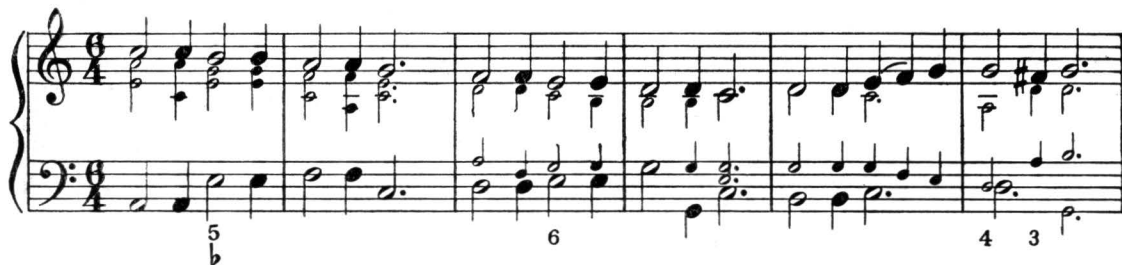
nemilujme jen Boha, všechno trpme pro Boha.

13. SMUTEK BLÁZNIVÝCH PANEN

1. Ó ža-lostné dřímání, přivedlo nás k mrhání jak drahého ča - su,
2. Tlučeme, neoslyšte, volající vyslyšte, ej, k nohám padáme,
3. Dopomáhej k milosti nás, přenešťastné hosty, ó předlouhá věčnost,
4. Propůjč nám čtvrt hodinky, té nezavřžuj zmínky. Pokání činiti,
5. Již darmo odpovídáš, již z svatby vypovídáš, již (j) si se zavřela,
6. Pryč stříbro, pryč zlato, podvodné světa bláto, pryč roucho to skvostné,
7. Vlasy zlatem ztočené, s hady nyní skroucené, jak (j) ste nás zapletly,
8. Očičky křišťálový, což vás d'áblové loví, často jste skákaly,
9. Všetečné duši běda, již s vámi jest přeběda, jiná zde muzika,
10. Ta na světě zvířátka, a v povětrí ptáčátka, a v moři rybičky
11. Již se slunce zatmělo, někdy k nám srdce mělo, nyní nám zapadá,
12. Kdy se v síře topíme, v smůle ohni potíme, již s námi jest veta,

tak milé - ho krá - su, o - te - vše - te dve - ře, ne - bezpečno ve hře.

srdce naše dáme, jsme z vašeho řádu, nenechte nás v zadu.

věkův nekonečnost, my k tobě křičíme, po tobě toužíme.

život náš změnit, srdečně žádáme, cele se vzdáváme.

již peklo zahřívá, spravedlnost tuhá, svědčí nebes duha.

ach, kým bylo sprostné, jak draze platíme, se nevyplatíme.

v oheň pekla vpletly, ach, nyní hoříme, nikdy neshoříme.

nikdy neplakaly, již z vás slzy tekou, bolesti se vztekou.

čertům duše zyká, tať teď' zlořečena, tať jest věčně černá.

nejsou tak bídníčky, jak mi odsouzené panenky, zděšené.

od nás již odpadá, noc nás obklíčuje, a v kouzla sklýčuje.

opuste vy světa: jenž ještě milosti, můžete nabýt dosti.

11. DEN SVATEBNÍ

1. Za-čně-te panny zpí - va - ti,	na - tá-hně-
2. Černá barva, žádný smutek	ted' se ne-
3. Jako křesťál se bělíme	jsme i ko-
4. Žádná zde není vrtkavost,	hlava mi
5. Srovnávají se hlasové	při zdejší
6. Kateřino, ta odplata	jest po tvém
7. Andělé jsou truksasové,	nosí k sto-
8. Jeruzaleme nebeský,	má perlo
9. Velká jest zde mzda náhrada,	poslyšte,

7 5 5 6 7 5

te hlá - sky, sluší se teď ra - do - va - ti,

spatřuje, žádný k pláči nutí skutek,
ráloví, aniž se v věku dělíme,
nebolí, neobtěžuje váhavost,
muzice, diškantové a basové,
trápení, ta jest radosti jistota,
lu jídla, jsou tolikéž mundšenkové,
jediná, jak jest býti v tobě hezký,
křesťané, kterou dává ta zahrada,

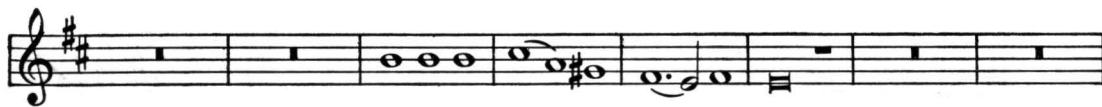
den jest bož-ské lá - sky. Ce-ci - li - a varha - ni - ce,

veselost panuje:
rovní ženichovi:
není zde oudolí,
triply jsou muzice:
po tvém zarmoucení:
slouží jejich křídla,
ó ceno předivná,
jenž věčně zůstane,

Jest liberaj zde čistotná,
Spolu sedíme pokojně,
v kterém bys plakal bolestně,
tutti všichni pozpíváme,
Tak se ti, Barboro, platí,
aby větříček nescházel,
ó Sion, horo zelená,
k této svatbě ve dne v noci,

8 6 5 #3 #

hrej, spoj so-bě pa - nen ví - ce,

jest bravada panen ctnostná,
o žádné nevíme vojně,
a vzdychal, vzýval srdečně,
pauzy žádný zde nemáme,
nic se zde více nehatí,
aby zephirus vycházel,
nebudiž od nás vzdálena,
pospíchejme ku pomoci,

an-dě-lé mě - chy zdviha - jí, též k tvým varha - nám zpí - va - jí.

favory jsou nevinnosti, jsou nevinní všickni hosti.

jako slunce se stkvějeme, stále se libě smějeme.

po Sion horách skákáme, vši rozkoší oplejváme.

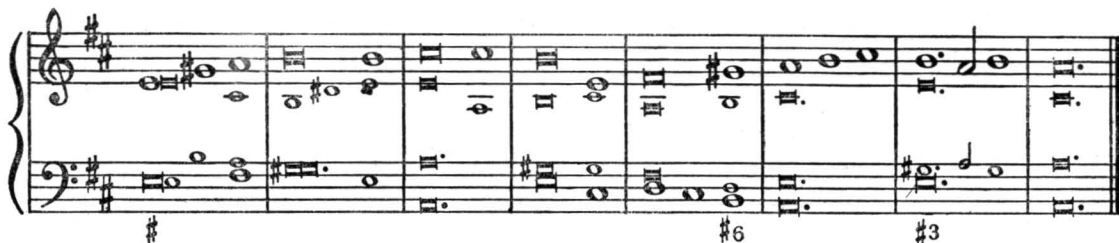
loutny v rukou nemlčejí, housle, trouby, bubny znějí.

co jest připověděl, dává Kristus a vás panny vdává.

po světě těla broukání a větrův pekla foukání.

ved' do modrého kvartýru, d'áblům nechej smůlu, síru.

přispěj, ó ženichu, pane Kriste, dej, ať se tak stane.

IX. Singelſte Piſciſch,
obſſi Kapalctewe:
X. Swäbehu Menet.

This section contains three staves of musical notation. The first staff is for 'Singelſte Piſciſch' and the second for 'obſſi Kapalctewe:'. The third staff is for 'Swäbehu Menet'. The notation includes various rhythmic values and accidentals.

XI. Den Swäbehu,
Sacnter Pamny:
XII. Donachy Wogna mryh Duffy a Telam
Ricornello.

This section contains three staves of musical notation. The first staff is for 'Den Swäbehu', the second for 'Sacnter Pamny:', and the third for 'Donachy Wogna mryh Duffy a Telam Ricornello'. The notation includes various rhythmic values and accidentals.

VYDAVATELSKÁ ZPRÁVA

Rekonstrukce byla provedena na základě dvou hlasů.

1. Sopranový hlas je uložen ve sbírkách městského musea pardubického. Rukopis má vzhled většího školního sešitu, je vázán do vazby novější, zcela neúhledné, z modré lepenky. Skládá se z 35 listů. První list, nepaginovaný, nese na přední stránce nápis, jak zde podán s dodatkem: »*Pržepsana od Matiege Dewotyho Letha Panie 1666*«, a 2 podpisy, nahoře *Matiass Dewotyho*, dole jinou rukou *Mathiasse Dewotiho*, pak poznámku »*z pozůstalosti Oct. Bauska zdědil Joseph Dewoty děkan*«, na druhé straně, tímž inkoustem a rukou jako podpis *Mattiasse Dewotiho* »*Leta Pane 1746*«.

Paginace začíná druhým listem a jde správně až k str. 12, se stránkou 13/14 potkáme se až později, osmý list nese totiž hned stránku 15/16, načež jde stránkování dál až k listu třináctému se stránkami 25/26. Listem tím přestává stránkování až včetně k devatenáctému listu, načež vlepen jako list dvacátý onen se stránkami 13/14. Další listy jsou opět nestránkovány. Rukopis se skládá ze dvou dílů. První díl obsahuje různé sentence prosou i veršem. Latinská věta, jakési heslo v prose, distichu nebo hexametu bývá rozvedena českou básničkou osmiveršovou, k níž se připojují věty obsahu mravoučného. Stůjž zde začátek jako příklad:

Quadruplicem verbi semen pervenit ad auroem, (!) quodmodo succaesu (!)
suscipit una bono,

*Do čtveré země semeno
Boží bývá uvrženo,
z čehož toliko díl jeden
k užítku bývá přiveden*

*Jak ptačí zoby semena
vedle cesty uvržena.
Při slovu Božím d'áblové
mají povahy takové.*

Tři díly zlých posluchačův slova Božího a čtvrtý sotva dobrých. Nechval žádného, leč ho prve slyšeti budeš, nebo po řeči poznán bývá člověk, jako ovoce poznává se po štěpu, tak se rozeznati může člověka, srdce jak způsobilé jest atd.

Nás ovšem zajímá teprve druhý díl, jenž počínaje listem 15^b obsahuje písně; jenže i zde jsou listy přehozeny a nutno se proto předem orientovati.

Písně 1—4 jdou správně za sebou. Do následující písně 5 jest vlepen jako list dvacátý onen se stránkami 13/14. Po závěru 5. písně přijde list dvacátý druhý s přední stránkou prázdnou, toliko počmáranou nějakou dětskou rukou. 6. píseň jest na listu 22^b a 23^a, tedy ještě v pořadí. Následující písně pak mají listy takto přehozeny:

7. píseň, dvoudílná, začíná listem 23^b (jde až ke slovům: »však jste dosti«) a má pokračování na listu 26^a (»pošpinění . . .«). Druhý díl téže písně začíná listem 26^b (až k » . . . mé srdce chce«) a pokračuje na listu 24^a (»vystydnouti . . .«).

8. píseň jest na listu 24^b při slovech » . . . o půlnoci« přerušena, pokračuje slovy »on vychází . . .« na listu 29^a a končí na listu 29^b.

9. píseň začíná listem 25^b (až k » . . . ved'te«) a pokračuje slovy »z neštěstí . . .« na str. 27^a.

10. píseň jest na listu 27^b/28^a správně spojena.

11. píseň skočí z listu 28^b (kde končí slovem » . . . sluší«) na list 31^a (»se teď radovati . . .«).

List 30^a obsahuje jakýsi postní předpis, s naší věcí naprosto nesouvislý.

Písně čís. 12 a 13 jdou již správně za sebou. Poslední píseň (14) nemá čísla ani původního nadpisu, je cizí rukou označena jako velikonoční a nepatří do této sbírky. Nebyla také do našeho přetisku pojata.

Pořadí písní v našem přetisku nebylo možno dodržeti z důvodů typografických. Číslování písní je však zachováno jako v originálu a v obsahu našeho díla jsou písně uspořádány pro přehled opět správně za sebou.

Co do textu dlužno uvést, že byl přepsán nynějším pravopisem, jen formy byly ponechány, na příklad oučasný atd., a co bylo doplněno, dáno do závorky. Verše, z metra tu a tam vybočující, podloží čtenář snadno melodií spojením not (obloučkem) anebo rozdělením dlouhé noty na dvě krátké. Vad deklamačních je v písních

plno, to nese s sebou doba vzniku. Hemioly, přesunutí přízvuku v dvou trojdobých taktech na 1, 3 a 2 dobu, jsou zbytkem mensurální hudby.

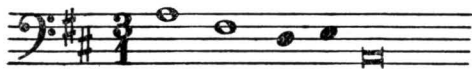
Notace jest sice mensurální, ale bez obtíží notace starší. Taktová předznamenání $\frac{6}{4}$, $\frac{3}{2}$ a $\frac{3}{1}$ jsou myšlena již moderně. Ve dvou posledních se vyskytují někde ligatury cum opposita proprietate (2 breves, ale bez čárky), samotná brevis je všude imperfikována následující semibrevis anebo semibrevis pausou. V pochybných případech je položena taktová čára, zaujímající prostor dvou mezer. Koloru (hemiol) není užito.

2. »Organo« jest nadpis na přední straně anonymního tištěného hlasu, uloženého ve vitrině hudebního archivu na Strahově.*) Tisk se skládá ze 4 listů; formát, původně větší, je dnes následkem sestřihnutí okrajů již jen 122×173 mm. Vnitřní nepaginované stránky obsahují každá 6 až 7 notových systémů. Identifikování anonymního tisku, na němž není ani název, ani impressum, bylo by nemožné, kdyby tam nebyly vytištěny v začátku každé písně tytéž nadpisy, jaké nesou zpěvy rukopisu Pardubického musea.

Podložením tohoto generalbasového partu pod zmíněné zpěvy se ukázalo, že jsou to skutečně hlasy jednoho a téhož díla. Avšak ani tímto nálezem nezískáme díla úplného. Podle generalbasu předcházely totiž každé písni ritornel. Poněvadž hlas generalbasu je částečně poškozen tou měrou, že někde chybějí celé takty, nebylo jej možno v ritornelech vypracovat, takže rekonstrukce se vztahuje toliko na písně. Zde bylo možno podle dané melodie mezery basu vyplnit. Tyto výplňky a přidané dva střední hlasy jsou zde vytištěny menšími notami. Avšak ani takto není ještě vystižen ztracený originál, neboť jednak prováděly doprovod podle vytištěné poznámky u písni č. 1 »2 Violini«, u č. 13 »3 Violae«, které jsou ztraceny, právě tak jako spodní hlas zpěvu, o jehož někdejší existenci svědčí poznámka při začátku písni první »2 Cantici«. Tento spodní hlas vypsál si písař jen u č. 10. Nálezem varhanního hlasu bylo možno opravit některé chyby rukopisu, pokud jde o ligatury a pausy. Přepis byl proveden jako hlas varhan, obsahující soprán v houslovém klíči, generalbas se signaturami zde pod notovým systémem, s přidáním taktových čar, s vynecháním

*) Uctivé díky vzdávám vdp. docentu Dr Romualdu Perlíkovi za laskavé zapůjčení tohoto unikátu, Ing. Vilému Bitnarovi za přehlédnutí jazykové stránky písni a Dr Ladislavu Vachulkovi za spolupráci při korekturách.

paus, jež jsou předeslány před předtaktím, a záměnou černých not (hemiol), jež se tu a tam v organu vyskytují, notami bílými. U čís. 3, notovaného v organu taktem $\frac{3}{1}$, byl ponechán takt $\frac{6}{4}$ rukopisu. Závěr čís. 3

v organu

v přepisu

byl podle rukopisu změněn na dva takty $\frac{6}{4}$, aby se dostala tonika na prvou dobu taktovou. E. T.

OBSAH

1. Předmluva	8
2. Povolání duchovní nevěsty	10
3. Matky Boží slavná nadání	12
4. Svatební prstýnek	14
5. Panenská láska	16
6. Žehnání s světem	20
7. Duchovní svatební lázeň <i>Díl první</i>	26
Duchovní svatební lázeň <i>Díl druhý</i>	28
8. Duší věno <i>Díl první</i>	30
Duší věno <i>Díl druhý</i>	34
9. Andělské přátelství	38
10. Svatební prstýnek	23
11. Den svatební	46
12. Domácí vojna mezi duší a tělem	42
13. Smutek bláznivých panen	44
Vydavatelská zpráva	I

Obrazové přílohy:

Titulní stránka rukopisu z Pardubického musea

Ukázka rukopisu z Pardubického musea

»Organo« z hudebního archivu na Strahově

HUDEBNÍ KNIHY „LOUTNA ČESKÁ“

Řídí univ. prof. Dr Josef Hutter

Řada z hudby dávné / kniha první

ADAM MICHNA Z OTRADOVIC: LOUTNA ČESKÁ

K novému vydání připravil PhDr Emilián Trola. Obálku navrhla Toyen. Vydalo v dubnu roku 1943 nakladatelství Františka Nováka v Praze II. Noty ryly a tiskly Č. A. T. Českomoravské akciové tiskařské a vydavatelské podniky v Praze.

Cena 40 K.